

Sygn. akt III PO 8/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania R. G.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 9 maja 2017 roku, Nr (...) w przedmiocie odmowy przeniesienia w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 września 2017 r.,

uchyla zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny decyzją z dnia 9 maja 2017 r. na podstawie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) w związku z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r., poz. 177 ze zm.) odmówił przeniesienia prokuratora R. G. w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku.

W uzasadnieniu decyzji Prokurator Generalny ustalił m.in., że Pan R. G. na stanowisko prokuratora został powołany w dniu 1 stycznia 1997 r. W okresie od dnia 27 kwietnia 2016 r. do chwili obecnej nie pełni służby na tym stanowisku z powodu choroby (termin zwolnienia lekarskiego upłynął w dniu 27 kwietnia 2017 r.).

Pismem z dnia 14 kwietnia 2017 r. Prokurator Okręgowy [...] skierował wniosek o przeniesienie Pana prokuratora R. G. w stan spoczynku podnosząc, iż od roku nie pełni on służby z powodu złego stanu zdrowia. Wniosek ten został poparty przez Prokuratora Regionalnego [...]

Przed skierowaniem wniosku o przeniesienie Pana prokuratora w stan spoczynku Prokurator Okręgowy [...] uzupełnił materiał dowodowy w postaci przedstawionych zwolnień lekarskich, występując do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zbadanie ewentualnej niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora. Z treści wydanego orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS z dnia 20 lutego 2017 r. wynika, iż wymieniony prokurator jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił. Od powyższego orzeczenia skierowany złożony został sprzeciw do Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział [...], która orzeczeniem z dnia 15 marca 2017 r. stwierdziła, iż wymieniony prokurator nie jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora.

Prokurator Generalny zważył, że w myśl art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, została pozostawiona swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Decyzja w tym zakresie nie oznacza jednak dowolności, bowiem podejmowana jest w oparciu o indywidualne kryteria z uwzględnieniem interesu publicznego (potrzeby

prokuratury).

W ocenie Prokuratora Generalnego, w przedmiotowej sprawie przesłanki takie nie zachodzą. Brak jest zatem podstaw do przeniesienia Pana R. G. - prokuratora Prokuratury Okręgowej [...] w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze.

Pan prokurator R. G. na podstawie art. 73 § 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w odwołaniu od powyższej decyzji Prokuratora Generalnego zarzucił zaskarżonej decyzji oczywiste naruszenie przepisów: art. 70 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze polegające na przyjęciu, że nie zachodzą określone w tych przepisach warunki przeniesienia odwołującego się w stan spoczynku, pomimo przedłożenia dokumentacji medycznej wskazującej na trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków prokuratora, 2) art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze polegające na dowolnym i nieuzasadnionym uznaniu, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki zastosowania tego przepisu, w sytuacji gdy uwzględnienie dobra prokuratury jak i słusznego interesu skarżącego prowadzi do wniosku przeciwnego.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o wydanie orzeczenia co do istoty sprawy poprzez uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i uwzględnienie wniosku o przeniesienie mnie w stan spoczynku z dniem 27 kwietnia 2017 r., ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Prokuratorowi Generalnemu.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania wobec braku uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku.

W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych został tak skonstruowany, że decyzja o przeniesieniu w stan

spoczynku pozostawiona została swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Uznanie administracyjne nie oznacza jednak dowolności, bowiem rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno być podjęte przy uwzględnieniu interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/1, niepublikowany, z dnia 5 listopada 2015 r., III PO 9/15, niepublikowany, z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 183; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III PO 5/17, niepublikowane). Z tego względu uzasadnienie decyzji powinno zawierać motywy, którymi kierował się Prokurator Generalny odmawiając przeniesienia prokuratora w stan spoczynku. W niniejszej sprawie wymóg ten nie został spełniony, albowiem odmowę przeniesienia prokuratora w stan spoczynku Prokurator Generalny uzasadnił wyłącznie względami interesu publicznego (potrzebami prokuratury), pomijając słuszny interes prokuratora. Więcej, powołanie się w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji na abstrakcyjnie ujęty interes publiczny czy potrzeby prokuratury powoduje, że rzeczywiste motywy odmowy nie są znane i nie mogą zostać poddane ocenie Sądu Najwyższego. Przy tym, w orzecznictwie wyjaśniono, że Prokurator Generalny jest uprawniony do samodzielnego ustalania kryteriów, którymi kieruje się podejmując decyzję o przeniesieniu lub odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku, a zasadność ich przyjęcia nie podlega merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego, który poddaje kontroli jedynie zgodność uchwały z prawem (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., III PO 5/12, LEX nr 1619317). Wprawdzie w odpowiedzi na odwołanie Prokurator Generalny konkretyzuje i uściśla kryterium interesu publicznego (potrzeb prokuratury) wskazując, że nie można powołać się na interes jednostki macierzystej Pana prokuratora R. G. i na jej potrzeby kadrowe, to jednak przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego jest wyłącznie zgodność z prawem zaskarżonej decyzji, której wady nie mogą być konwalidowane odpowiedzią na odwołanie.

Prokurator Generalny w decyzji o odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku nie uwzględnił słusznego interesu prokuratora, co już samo w sobie przesądza o niezgodności zaskarżonej decyzji z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze

w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Tymczasem w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawie uwzględnienie tego interesu było ze wszech miar konieczne, zważywszy na to że prokurator jest nadal czasowo niezdolny do pracy oraz że zgodnie z art. 115 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 177 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 12 sierpnia 2017 r., w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 80% wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Po upływie roku w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 50% wynagrodzenia (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/1, w którym stwierdza się, że mając na względzie ochronę interesów majątkowych prokuratora należy przyjąć, że z reguły przeniesienie w stan spoczynku powinno nastąpić bezpośrednio po upływie roku niepełnienia służby z powodu choroby, gdyż po tym okresie prokurator już nie nabywa prawa do wynagrodzenia). Wprawdzie instytucja przewidziana w art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wprowadzona została przede wszystkim z uwagi na interes wymiaru sprawiedliwości/interes prokuratury i ma na celu usunięcie negatywnych skutków długotrwałego niewykonywania obowiązków przez sędziego/prokuratora w zakresie organizacji pracy sądu/prokuratury (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11), to jednak nie uprawnia to właściwego organu do nieuwzględnienia słusznego interesu sędziego/prokuratora, ani też do przyjęcia bezwzględnej nadrzędności interesu publicznego nad słusznym interesem sędziego/prokuratora.

Obowiązek uwzględnienia i wżenia skonkretyzowanego interesu publicznego i słusznego interesu prokuratora, w tym jego interesu majątkowego, nie przekreśla uznaniowości decyzji o odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku i nie poszerza kompetencji Sądu Najwyższego do merytorycznej oceny zasadności takiej decyzji.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

r.g.